

SPROGMUSEET

Redaktør: Ole Stig Andersen

Nye retskrivningsregler?

 Af [Ole Stig Andersen](#) 18. april 2009 • I kategorien [Stavning](#) •

Ovre i [Lingoland](#) har de opsnappet nogle af de nye regler som det ser ud til at Dansk Sprognævn vil indføre med den planlagte revision af [Retskrivningsordbogen](#) i 2011, men som man endnu ikke kan læse noget om på [Sprognævnets hjemmeside](#). Når offentligheden får kendskab til dem, skal der nok blive ballade, som der jo plejer når det drejer sig om sproglig korrekthed.

Lingoland [diskuterer livligt](#) to af fornyelserne:

- Adverbium + præposition:** *F.eks. "Der stod en masse skrammel uden for huset, men indenfor var der pænt og ryddeligt". Denne skelnen vil blive afskaffet således at man fremover vil skulle sammenskrive adverbium og præposition uanset om præpositionen har en styrelse eller ej.*
- Bindestreger i sammensætninger:** *Idag kan man sætte bindestreg mellem alle led i en sammensætning. Fremover vil det ikke være tilladt at sætte bindestreg mellem problemfrie sammensætninger. F.eks. er stoveformerne e-post-adresse, S-togs-station idag tilladt på llge fod med e-postadresse, S-togsstation, som vil være de eneste gældende med de nye.*

Læs også:

- [Knæknavneord](#) I Information var der i lørdags en annonce på side 5 for en Romrejse inklusive Vatikan museet, Peters Pladsen, Capitol Højen og Trevi Fontænen. Jeg er sikker på at der...
- [Runinskrifter som inte betyder någonting](#) På Nationalmuseet i Köpenhamn förvaras den märkliga runstenen från Sorup på Fyn. Stenen är idag inte längre del av utställningen, men det beror knappast på publikens ointresse. Den tilldrog sig...
- [Den Danske Ordbog på nettet](#) ordnet.dk/ddo Siden november 2009 har Den Danske Ordbog været tilgængelig på nettet. Redaktionen af Sprogmuseet har i den anledning bedt mig give en omtale af ordbogen, dens omfang og anlæg...
- [Overzkrift](#) Overskriften demonstrerer emnet. Z er ikke et hvilket som helst bogstav. Det er magisk som en rune, dets umiddelbare grafiske udtryk er stærkt, og det er livskraftigt i et alfabet...

Tagget med: [sammenskrivning](#), [Stavning](#)

16 kommentarer

Hartmut Haberland

18. april 2009 • 07:44

Det synes jeg da lyder meget fornuftigt. Især da 'S-togs-station' lugter lidt af 'S togs station' og kan lokke ubefæstede sjæle på afveje.

Svar

Grethe

19. april 2009 • 19:38

Reglen om "inden for" og "indenfor" mv. er da ellers rar. Hvorfor skal Dansk Sprognævn give efter for, at det er vilkårligt, om mange mennesker bruger ordene sammensat eller adskilt? Den nuværende regel, vil jeg mene, kan være med til at styrke folks sproglige bevidsthed og forståelse for grammatik.

På den anden side er det jo ikke alt, hvad Dansk Sprognævn foreslår, der bliver taget til efterretning – se blot på indførelsen af det ny komma. Det blev jo afskaffet igen, fordi få mennesker tog det til sig. Men reglerne for det bliver stadig anbefalet. Det kan da kun medføre forvirring i forhold til, hvordan man sætter kommaer korrekt.

Det minder mig om retskrivningsdebatten i Tyskland. Hartmut, var der ikke en avis i Tyskland der i protest gik tilbage til de gamle regler i forhold til fx ß?

At Dansk Sprognævn indfører en reform er ikke ensbetydende med, at sprogbrugerne vil følge den. Det er da fx også først for nylig, at jeg er begyndt at skrive "linje" med "j" i stedet for "i" – det ser da pænere ud med "i"... så

Seneste sprognyheder

4/5	Sprogforskerne fandt en skat i skoven politiken.dk
27/4	Lille indsats styrker små børns sprog www.dr.dk
26/4	Lad os komme det danske 'jantekomma' til livs politiken.dk
23/4	Ud med sproget - Berlingske Mener www.b.dk
20/4	Unikt runefund i centrum af Odense videnskab.dk

4/1	John Holm, Pioneer in Linguistics, Dies at 72 www.nytimes.com
10/8	Young women, give up the vocal fry and reclaim your strong female voice www.theguardian.com
20/5	Bill Funding Native Language Programs Passes mtpr.org
17/5	Sounds Of The Pilbara II: Songs In Language finishes recording - WAM - West Australian Music wam.org.au
13/5	Seven US Senators Introduce Bill to Promote Preservation of American Indian Languages - Native News Online nativenewsonline.net

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sprogmuseet.dk på et større kort

Mere i kategorien 'Stavning'

Kan italienerne og kinesere også være ordblinde? – Om skriftsystemer

Overzkrift

Korrekturlæsning – viden, talent, røntgenblik

Er det forkert at splitte sammensatte ord?

Nye kommentarer

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?

Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish

Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet

Mads Haupt til Er det forkert at splitte sammensatte ord?

Monica Scheuer til Jødiske efternavne

jane til Jødiske efternavne

InglÉS til Sprogene i Mozambique

Birgit Eggert til Hvad er der blevet af Maren?

Grethe Mousing til Hvad er der blevet af Maren?

Henrik Klindt-Jensen til Ded borriijnholmska måled

Artikler om

kan det godt være, at jeg er konservativ sprogbruger – eller gør et ihærdigt forsøg på at være det.

Svar

Grethe

20. april 2009 • 11:31

Efter at have tænkt det igennem og læst argumenterne hos Lingoland må jeg indrømme, at jeg godt kan se det fornuftige i konsekvent at sammenskrive fx "indenfor". Så vidt jeg kan høre, er der ikke nogen videre udtaleforskel på "inden for" og "indenfor" – men der er sikkert andre, der er af en anden mening på det punkt. Men det er træls, hvis de vil lave det om, nu hvor jeg endelig har fået den nuværende regel på plads – deraf en forklaring på mine argumenter i går. Jeg er nok lidt vægelsindet omkring det.

Svar

Ole Stig Andersen

20. april 2009 • 16:19

Grethe skriver

"Så vidt jeg kan høre, er der ikke nogen videre udtaleforskel på "inden for" og "indenfor" "

Jo, i standarddansk er der.

I de usammensatte former har forholdsordet bitryk (her angivet med *, jeg kunne ikke i farten finde de rigtige tryktegn på computeren), i de sammensatte har det nultryk, altså

han sidder indenfor [ENn*fs]

han sidder inden for [ENn^o] døren

Det er nemmere at høre med forholdsord der har stødbasis, som fx "på" og "i". De mister stødet når de får nultryk

den sidder indeni [ENn*i]

den sidder inden i [ENni] døren

den sidder udenpå [UUðn*på]

den sidder uden på [UUðnpå] døren

(Jeg må vist se at få støvet den grammatiske terminologi af og få støvet de korrekte fonetiske tegn op! :-)

Svar

Ruben

20. april 2009 • 18:13

@ Ole Stig: Som det blev nævnt ovre på lingoland, er det du beskriver, en konsekvens af at styrelsen næsten altid står efter forholdsordet. Hvis den står før, bliver forholdsordet betonet, fx:

Døren som den sidder inden i ([i:]), er grøn.

Svar

Grethe

20. april 2009 • 19:31

@ Ole Stig Andersen: Jeg taler også midtsjællandsk, så det er måske dér, det går galt ;)

Svar

Hartmut Haberland

aktuelle sprog [Alfabeter](#) [Anmeldelser](#) [arabisk](#)

Biblen [bogstaver](#) [børn](#) [Danmark](#) **Dansk** [Dialekter](#)

engelsk [esperanto](#) [Formidling](#) [fransk](#) [identitet](#)

konsonanter [Medier](#) [modersmål](#) [Musik](#) [Navne](#) [norsk](#) **Ord**

ordbøger [ordforråd](#) [oversættelse](#) [Plansprog](#) **religion**

romanske sprog [russisk](#) [Sjov](#) [skriftsprog](#) [sprogdød](#) [Sproggeografi](#)

sprogkort **Sprogpolitik** [sprogteknologi](#)

[svensk](#) [truede sprog](#) [tv](#) [tyrskisk](#) [tysk](#) **Udtale**

[Underholdning](#) [video](#) [vokaler](#)

Arkiv	Resources
januar 2015	Ethnologue: Languages of the World
december 2014	Forvo – All the Words in the World. Pronounced.
november 2014	LL-Map: Language and Location
maj 2014	Minority Rights Group
marts 2014	Omniglot. Writing Systems and Languages of the World
februar 2014	UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger
oktober 2013	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
august 2013	
marts 2013	
januar 2013	
december 2012	
november 2012	
oktober 2012	
september 2012	Resurser
juli 2012	Bogstavlyd
juni 2012	Dansk sprognævn
maj 2012	Den danske ordbog
april 2012	Dialekt.dk
marts 2012	dk.kultur.sprog
februar 2012	Korpus.dk
januar 2012	Nye ord i dansk på nettet (NOID)
december 2011	Ordbog over det danske sprog
november 2011	Ordned. Dansk sprog i ordbøger og korpus
oktober 2011	Sproget.dk
september 2011	Svenska Akademien
august 2011	ø (Schwa.dk)
juli 2011	
juni 2011	
maj 2011	
april 2011	
marts 2011	
februar 2011	
januar 2011	
december 2010	
november 2010	
oktober 2010	
september 2010	
juni 2010	
maj 2010	
april 2010	
marts 2010	
februar 2010	
januar 2010	
december 2009	
november 2009	
oktober 2009	
september 2009	
august 2009	
juli 2009	

20. april 2009 • 20:12

@ Grethe: Du har ret. Jeg kan ikke huske detaljerne, men jeg mener, at Frankfurter Allgemeine Zeitung gik tilbage til den gamle ('hævdvundne' eller 'prøvede') tyske retskrivning i 2000, og hele Axel-Springer-Verlag (bl.a. Die Welt, Bild-Zeitung) i 2004. Så vidt jeg husker er DER SPIEGEL aldrig gået over til den ny retskrivning.

Men hele diskussionen om den tyske retskrivningsreform er en sørgelig historie, som ikke kan fortælles i tre, fire sætninger. Først var der de falske fronter mellem reformmodstandere for enhver pris og reformkritikere, som bare ønskede at reformen skulle give mening, som forplumrede en fornuftig diskussion, og til sidst drejede det hele sig bare om at finde kompromis'er, koste es, was es wolle. Men det er en anden historie.

Svar

juni 2009
maj 2009
april 2009
marts 2009

Sebastian A. Dyhr

21. april 2009 • 08:56

Hovedtryk med (UTF8: CB 88): `

og bitryk med: (UTF 8:CB 8C) ,

begge placeret før stavelsen med tryk.

(Bruger du Mac, ligger de i Tegnpaletten sammen med alle de andre sjove og smarte tegn ,-.))

Svar

Grethe

21. april 2009 • 15:49

@ Hartmut: Wikipedia hjalp mig lidt på vej med den lange udgave af historien...

(http://de.wikipedia.org/wiki/Reform_der_deutschen_Rechtschreibung_von_1996#Frankfurter_Appell)

Der virker som om, de fleste tyske aviser benytter eller har benyttet sig af en slags blandingsreform. De har vel kun taget det til sig, som de syntes om.

Svar

Ole Stig Andersen

21. april 2009 • 17:10

@ Sebastian: Jeg bruger Mac, og det var netop i Macs fonetiske tegnpalet jeg ikke lige kunne finde de tre tryktegn, hovedtryk, bitryk og nultryk

Svar

Hartmut Haberland

21. april 2009 • 19:52

Sebastian og Ole: Hvis man ikke bruger Mac, så kan man ikke se hvad UTF8: CB 88 og UTF8: CB 8C i Sebastians indlæg skal stå for. Findes der ikke en HTML-version af Unicode?

Svar

Sebastian A. Dyhr

21. april 2009 • 20:16

@Ole: men du kan godt se dem, nu hvor jeg har sat dem ind i kommentaren, ikk'? – og kan du finde dem nu? Ellers må du sende et e-brev til mig – du kan jo sikkert se min e-postadresse i bloggens "baggrund", så kan jeg sende et skærmdump.

@Hartmut: Kan du ikke se de to streger sidst på de to linier? CB 8C og CB 88 var bare en forklaring på, hvilke

tegn, jeg havde fundet – kan du slet ikke se de to tegn, så prøv at tjekke, om din browser bruger UTF-8 og ikke ISO 8859-1 eller Win-et eller andet som tegnsæt til visning af sider.

Nultryk kan jeg ikke huske ipa-tegnet for :-)

Svar

Hartmut Haberland

21. april 2009 • 20:42

... nu kan jeg se dem, men de er jo ret små :-)

Svar

Ole Stig Andersen

21. april 2009 • 21:58

@ Sebastian. Nej, jeg kan desværre ikke se dem. Og jeg tror da at jeg har alt kodet i UTF-8. Tegnet for nultryk er en lille ring/bolle på samme plads som bitrykstegnet, altså på skrivelinjen.

Svar

Sebastian A. Dyhr

22. april 2009 • 09:29

@Ole: Jeg forsøgte at finde din e-postadresse, og sender en tegntabel med markeringer – lad os se, om du får den.

Svar

Trackbacks

1. [SPROGMUSEET » Korrekturlæserens kommentar til \(påtænkte\) retskrivningsændringer](#)

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

Hjemmeside

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.